

Lendületben a múlt

Történeti tárgyú kurzusok, rendezvények és intézményközi együttműködések az ELTE könyvtáros-oktatásában

A hazai felsőfokú könyvtárosképzés mindig is kiemelt területének tekintette a történeti vonatkozású tárgyakat, programokat, noha az egyes képzőhelyek az oktatásban és a kutatásban különböző szempontokat, prioritást jelölnek meg. Már a Bologna rendszerű, osztott szerkezetű képzés 2006-os bevezetésekor is hangsúlyosan szerepelt az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara Könyvtár- és Információtudományi Intézetének (ELTE BTK KITI) képzési portfóliójában a könyvtörténet szakirány, amely néhány éven keresztül szünetelt, azonban 2015 szeptemberétől specializációként újraindulhatott.

Tárgyszavak: könyvtörténet; könyvtárosképzés; együttműködés

Az KITI által nyújtott alapképzésben minden könyvtár szakos hallgatónak kötelező elvégeznie a kétféléves *Írás-, könyv- és sajtótörténet* című kurzust. Itt szerzett ismereteiket a 2015 szeptemberétől *Bibor Máté* vezetésével, specializációként újrainduló,¹ 50 kredit értékű könyvtörténet specializáció során tudják a diákok elmélyíteni, illetve kiegészíteni. (A könyvtörténet szakirány – szakirányfelelőse, *Voit Krisztina* 2010-ben bekövetkezett halála miatt – több éven keresztül szünetelt.²)

A specializáció – a szükséges tényanyagon túl – elsősorban arra helyezi a hangsúlyt, hogy az azt elvégzők a tőlük elvárható szinten eligazodjanak az adott szakterületen, releváns kérdéseket tudjanak megfogalmazni, a szakirodalmat pedig kritikusan kezeljék. A könyvtörténet művelése idegen nyelvi kompetencia nélkül aligha elképzelhető, így a képzés nélkülözhetetlen része a latin nyelv legalább alapszintű elsajátítása, amely elengedhetetlen feltétele a régi könyvek leírásának. A kétféléves *Régi könyvek katalogizálása* című kurzus igyekszik a hallgatókat felkészíteni a német nyelvű címlapok értő olvasására is, mivel a kurzus célja, hogy a hallgatók elsajátítsák a régi könyvek és más nyomtatványok bibliográfiai leírásának szabályait, továbbá a leírás egyes elemeihez tartozó besorolási adatok kiválasztásának és egységesítésének elméletét és gyakorlatát. A megszerzett ismeretek birtokában a diákok képessé válnak a régi könyvek bibliográfiai rekordjainak megszerkesztésére és a különböző segédanyagok használatára.

A könyvtörténet specializáció tárgyai:³

- Művelődés- és könyvtártörténet
- A könyvnyomtatás és könyvkereskedelem története
- Sajtótörténet
- Bevezetés a paleográfiába és a kodikológiába
- Muzeális gyűjtemények számítógépesítése
- Közgyűjteményi információforrások
- Régi könyvek katalogizálása
- A könyvkötés története
- Könyvművészeti törekvések
- Latin nyelv

A tárgyak felsorolása is érzékelteti, hogy a történeti szempontok mellett ezen a specializáción is tetten érhető a múlt és a jelen, sőt a jövő együttélése, párhuzamossága, ahogy azt jól szemlélteti a *Fodor András*-életműkiadás projektje is, amelynek központja szintén intézetünk.⁴

A könyvtörténeti képzés elsődleges helyszínei az ELTE BTK KITI tantermei, azonban az intézményközi együttműködéseknek köszönhetően számos lehetőség áll hallgatóink rendelkezésére, hogy az elméletben elsajátított ismereteket a gyakorlatban is tovább mélyíthessék autentikus helyszíneken, további szakemberek bevonásával.

Legfontosabb partnerünk az *ELTE Egyetemi Könyvtár*, és az is magától értetődik, hogy együttműködésünk igen sokrétű. Elsőként a diákok számára legnagyobb élményt jelentő kihelyezett órákat, illetve ritkaságbemutatókat kell említenünk.⁵ Ilyen alkalmakkor ugyanis – természetesen az

állományvédelmi előírások betartásával – lehetőség nyílik muzeális dokumentumok szakszerű kalauzollással történő tanulmányozására. A corvina és más középkori kéziratok, nyelvemlékkódexek, incunabulumok, régi magyar nyomtatványok stb. eredeti példányainak megtekintése még a nem kifejezetten könyvtörténeti érdeklődésű hallgatók többsége számára is emlékezetes.⁶ Hasonlóan népszerűek az Egyetemi Könyvtár restaurátorműhelyében és digitalizálóójában folyó munka megismerését célzó, rendszerint *Szalaváry Miklós* restaurátor, illetve *Cséka György* mb. osztályvezető által vezetett programok is.⁷

Az együttműködés keretében a KITI oktatói aktívan is részt vesznek az Egyetemi Könyvtár rendezvényein, így például a Pázmány-napon,⁸ a Múzeumok Éjszakáján⁹ és a Kulturális Örökség Napján.¹⁰ Különleges alkalom volt a *TypoSalon Magyar Tipográfusok Egyesülete* és az ELTE BTK KITI közös szervezésében megvalósult *Iniciálé* című kiállítás, amelyet az Egyetemi Könyvtár tanácstermében rendeztek meg. A Typomage sorozat részeként megrendezett tárlatot az alkotók a Könyvtártudományi Tanszék egykori vezetője, Voit Krisztina tiszteletére ajánlották.¹¹ A megnyitón – a KITI fölkérését elfogadva – *Wehli Tünde*, az MTA BTK Művészettörténeti Intézetének tudományos főmunkatársa és a PPKE BTK Művészettörténet Tanszékének oktatója, *Látvány és tradíció* címmel tartott az Egyetemi Könyvtár kódexének és kódextöredékeinek iniciáléival foglalkozó előadást, és

ennek szövegét,¹² valamint illusztrációs anyagát¹³ is a KITI honlapján tette közzé.

A KITI munkatársai az Egyetemi Könyvtár és az *Egyetemi Könyvtárért Alapítvány* könyv örökbeadási programjainak¹⁴ is rendszeres résztvevői.¹⁵ Az akció a nyomtatott sajtóban és az elektronikus médiában egyaránt jelentős visszhangot váltott ki,¹⁶ *Kiszl Péter* intézetigazgatóval, az Egyetemi Könyvtárért Alapítvány elnökével televízió-interjúk is készültek.¹⁷

A történeti tárgyak oktatása szempontjából különösen fontos az *Országos Széchényi Könyvtárral* kötött,¹⁸ nemrég megújított együttműködési megállapodás.¹⁹ A könyvtörténet specializáció diákjai máris több látogatást tettek a nemzeti könyvtárba. Az első, 2016 tavaszi alkalommal előbb a *Könyvtártudományi Szakkönyvtár* gyűjteményével és munkájával ismerkedhettünk meg *Borvölgyi György* és *Tóth Béla* segítségével. Ezt követően *Zichy Mihály* kalauzolásával a *Kézirattár* újkori dokumentumainak földolgozásába nyerhettünk bepillantást. Végül *Farkas Gábor*, a *Régi Nyomtatványok Tárának* vezetője látott vendégül bennünket a nemzeti könyvtár Apponyi-termében.²⁰ A novemberi folytatás a középkorra fókuszált: egy emlékezetes délutánon *Zsupán Edina* nemcsak az OSZK kódexállományának történetét és összetételét ismertette, hanem a középkori kéziratok leírásának speciális feladatait is vázolta a kódexkatalogusok, a segédletek és a vonatkozó szakirodalom használatának bemutatásával együtt.²¹

1. ábra A KITI diákjai az Egyetemi Könyvtár kötészetén

2. ábra Zsupán Edina kodikológiai bemutató órája az OSZK-ban

Bár a történeti jellegű tantárgyak oktatásával látványosan sincsenek szoros kapcsolatban, fontosak és mindenképpen megemlítendők további, a KITI-vel együttműködő gyűjtemények, így a *Budapesti Corvinus Egyetem Egyetemi Könyvtára és Levéltára*,²² a *Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár*,²³ a *Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár (FSZEK)*,²⁴ a *Központi Statisztikai Hivatal Könyvtára*²⁵ és az *Országos Idegennyelvű Könyvtár*.²⁶

Könyv-, könyvtár- és sajtótörténeti vonatkozásai miatt is fontos, hogy a *FSZEK Budapest Gyűjteményének* egyik 2014-es kiállítása alapján 2016 tavaszán elkészült a *Könyvek holokausztja* című virtuális tárlat,²⁷ amelynek létrehozásában nagy szerepe volt Fodor Jánosnak, a KITI tartalomszolgáltatási műhelye vezetőjének.²⁸ A Budapest Gyűjtemény anyagából, hallgatóink munkájával elkészült projekt²⁹ tanulságait foglalta tágabb kontextusba intézetünk adjunktusa a 3K-ban megjelent írásában,³⁰ amelynek szerzői webváltozata kollégánk blogján olvasható.³¹

Természetesen nemcsak „hivatalos” együttműködő partnereinket keressük föl rendszeresen,³² hanem más intézményeket is.³³ A látogatások során kálauzó kollégák fáradtságának köszönhetően, a mindig megújuló diákság találkozhat gyakorló könyvtáros szakemberekkel és működés közben, belülről láthatja az egyetemen elméletben megismert könyvtári rendszer egymástól sok tekintetben

különböző, de lényegüket tekintve mégis nagyon hasonló tagjait.³⁴

A KITI és a *Piarista Központi Könyvtár* együttműködésének régiségét mi sem jelzi jobban, mint az a tény, hogy az első oda kihelyezett órákra még a Mikszáth Kálmán téri épületben került sor. Természetesen a Piarista közbe történő át-, helyesebben visszaköltözés óta is rendszeres látogatói vagyunk a kegyesrendiek bibliotékájának,³⁵ amelynek állománya és feladatköre lehetővé teszi, hogy egy modern egyházi könyvtár működését éppen úgy szemléltetni lehessen a segítségével, mint egy kivételes muzeális értékekben bővelkedő szerzetesi gyűjteményt.³⁶

Az *Egyházi Könyvtárak Egyesülése (EKE)* és a *Piarista Gimnázium* vendégeként a KITI hallgatóinak csoportja részt vehetett az EKE által szervezett, az egyházi könyvtárakban őrzött kódexek és kódextöredékek feldolgozásával és digitalizálásával foglalkozó szakmai napon is.³⁷

A szakmai együttműködések és történeti jellegű szakmai gyakorlatok között meg kell említeni a vasvári *Domonkos Rendtörténeti Gyűjteménnyel*³⁸ való folyamatos kapcsolatot, mivel a KITI hallgatói³⁹ 2004 óta segítik a domonkos könyvtár rendezését, a beérkező dokumentumok válogatását és a gyűjtemény feldolgozását a témából doktoráló⁴⁰ Németh Katalin szakmai felügyeletével és koordinálásával. A KITI adjunktusa már több alkalommal tartott előadást a vasvári könyvtár fejlesztésének

lehetőségeiről.⁴¹ A vasvári gyakorlatok során a hallgatók tapasztalatot szerezhetnek a régi könyvek feldolgozásában, de megismerkedhetnek a magyarországi államosított szerzetesi könyvtárak gyűjteményeinek rekonstruálásával, annak nehézségeivel, valamint a hagyatékok kezelésének kérdéseivel is.⁴²

A *Magyar Földrajzi Társaság* 2015-ben kezdeményezte könyvtárának revízióját, illetve a költözés – a Budaörsi út 45. szám alatti épületet az akkori tervek alapján kiürítették volna – előkészítését, amelyhez több intézmény mellett a KITI segítségét is kérte. 2015 októberében és novemberében informatikus könyvtáros mesterszakos hallgatók kapcsolódtak be a munkába, akik Németh Katalin vezetésével megkezdték a folyóiratok rendezését és alapszintű feltárását.⁴³

A KITI-ben rendszeresek a megemlékezések az intézet (illetve korábban tanszék) egykori, nagyformátumú oktatóiról, így a történeti tárgyak egykori tanáraitól is. Természetesen nemcsak, sőt, nem elsősorban formális rendezvényekről van szó. Jól példázza ezt a már többször említett Voit Krisztina (1940–2010), a Könyvtártudományi Tanszék egykori vezetője, akinek irathagyatéka a KITI-be került. Ennek földolgozása során az intézet munkatársai olyan, még publikálatlan interjúkat találtak, amelyek a könyvtáros szakma meghatározó személyiségeivel készültek az 1980-as években. A forrásértékű beszélgetések szerkesztett változatát Kiszl Péter intézetigazgató és *Patkósné Tóth Zsuzsanna* intézeti könyvtáros folytatólagosan jelenteti meg a *Könyvtári Figyelő*ben. A *Megszólított elődök* sorozat nyitó darabja egy *Marót Miklós*-interjú,⁴⁴ másodikként pedig egy *Borsa Gedeonnal* készült beszélgetés szövege olvasható.⁴⁵

Fülöp Géza (1928–1998), a Könyvtártudományi Tanszék egykori vezetője, sokak számára máig ható példa. Elismerésre méltó könyv- és könyvtártörténeti munkássága, tudományszervező és kutatásfejlesztő tevékenysége – tisztelhető és szerethető emberi tulajdonságok mellett – remek pedagógiai érzékkel is társult. Így szinte magától értetődő, hogy a KITI nemcsak rendszeresen megemlékezik személyéről,⁴⁶ hanem – a Tanár Úr tehetőség gondozó képessége előtt is tisztelegve – az intézeti tudományos diákkör is az ő nevét viseli.⁴⁷ Öröndetes, hogy az utóbbi időben a TDK-nak⁴⁸ ismét vannak történeti témákkal foglalkozó tagjai.⁴⁹

A KITI munkatársainak az utóbbi években megjelent kötetei (illetve az ezeket bemutató alkalmak) közül most csak a könyvtörténeti vonatkozásúakat emeljük. Így például *Barátné Hajdu Ágnes* tanszékvezető asszony művét,⁵⁰ a szerző szűkebb pátriájának olvasóköréit és egyesületeit földolgozó monográfiát, amelyet előbb Hódmezővásárhelyen,⁵¹ majd Budapesten is bemutattak.⁵²

A Fodor András hálózati életműkiadás⁵³ nemcsak azért említendő, mert jelentős része a KITI-ben készül,⁵⁴ hanem azért is, mert a Kossuth-díjas költő, műfordító, esszéista és naplóiíró az elsők között kapott az ELTE-n könyvtáros diplomát, és 1959-től csaknem négy évtizeden át, 1997-ben bekövetkezett haláláig az Országos Széchényi Könyvtár munkatársa volt. Az életműkiadás nyomtatott változata a Gondolat Kiadó gondozásában jelenik meg. Az első két kötet⁵⁵ Fodor András verseit tartalmazza,⁵⁶ a következő három⁵⁷ pedig esszéinek⁵⁸ gyűjteménye.⁵⁹ A könyvbemutatókra a *Petőfi Irodalmi Múzeumban* került sor.

Az utóbbi években részben vagy egészen a KITI által szervezett szakmai konferenciák közül volt néhány kifejezetten történeti jellegű is. Ezek többsége a 20. század második felének hazai könyv- és könyvtártörténetével foglalkozott. Így például a nagy érdeklődéssel kísért, 2015 tavaszán megrendezett⁶⁰ *Könyvtártörténet-írásunk az 1945 utáni korszakról: Korábbi és mostani munkálatok* című,⁶¹ amelyről *Bella Katalin* tanársegéd írt összefoglalót a *Könyvtári Levelező/lap* számára.⁶² A legutóbbi hasonló alkalomra másfél évvel később, 2016 őszén került sor *Könyvtártörténet-írásunk a Rákosi-korszakról: Újabb kutatási eredmények* címmel.⁶³ E tudományos ülés⁶⁴ előadásainak videofelvétele és prezentációs anyaga is hozzáférhető az intézeti honlapon.⁶⁵

Természetesen nem kifejezetten történeti tematikájú konferenciákon is szerepelnek egyes oktatóink ilyen témájú előadásokkal. Például a *Valóságos könyvtár – könyvtári valóság (VKKV)* című, két évente megrendezésre kerülő tudományos ülésorozat keretében,⁶⁶ 2015 őszén nyílt lehetőség arra, hogy a VKKV-II⁶⁷ *Oktatóink kutatásaiból* szekciójában *Bella Katalin* a Rákosi-kor irodalompolitikájáról és könyvkiadásáról,⁶⁸ *Bibor Máté* pedig a *Száz vers* című *Szerb Antal* kötet kiadástörténetéről⁶⁹ tartson előadást. (Mindkét referátum tanulmányváltozata meg fog jelenni.)

3. ábra Barátné Hajdu Ágnes hódmezővásárhelyi könyvbemutatója

A KITI oktatói más intézményekben, illetve másutt megrendezett konferenciákon is vállalkoznak történeti jellegű előadások tartására. Például néhány évvel ezelőtt Bella Katalin Párizsban⁷⁰ és Cambridge-ben⁷¹ szerepelt, Németh Katalin a már említett, a vasvári domonkos könyvtárral kapcsolatos kutatásairól számolt be,⁷² Bibor Máté pedig többször adott elő a kolozsvári a Babeş–Bolyai Tudományegyetemen (BBTE). Így 2015 őszén a BBTE Magyar Irodalomtudományi Intézetének meghívására diákoknak tartott előadást *Könyvek papiruszon, pergamenen, papíron. A kézírástól a nyomtatásig* címmel,⁷³ egy évvel később pedig a *The Challenges and Cultures of Change in Transylvania, 16th to 18th Centuries – Provocările și culturale schimbării în Transilvania în secolele XVI–XVII – A változás kultúrái és kihívásai a 16–18. századi Erdélyben*⁷⁴ című nemzetközi konferencián szerepelt.⁷⁵ (Az utóbbin tartott előadás tanulmányváltozatának megjelenése 2017-ben várható.)

Nem maradhat említetlenül a Voit Krisztina által két évtizeddel ezelőtt alapított könyvtartományi doktori program,⁷⁶ amelynek keretei között immár tucatnyi, sikerrel megvédett történeti tárgyú disszertáció készült.⁷⁷ 2016-ban Bella Katalin is leadta értekezését,⁷⁸ amelynek kutatóhelyi vitájáról⁷⁹ Kerekes Pál publikált részletes beszámolót.⁸⁰

Végezetül csak röviden térünk ki a KITI-ben újraindított Nyitott Napokra,⁸¹ hiszen erről a rendezvényről már több híradás is megjelent.⁸² A sorozatot 1995 októberében alapította a Könyvtartományi Tanszék akkori vezetője, Voit Krisztina, aki a következőkben fogalmazta meg a nyilvános előadásfolyam küldetését: „A sorozat célja kettős: egyfelől az egyetemi hallgatóság számára szeretnénk olyan szakmai ismereteket nyújtani, amelyek kiegészítik és tovább bővítik a tantervben szereplő stúdiumok adta tudásanyagot, másfelől a könyvtáros szakma számára felkínálni [...] tájékoztatói lehetőségeket.” Két évtizeddel alapítása és 15 évvel megszűnése után sor kerülhetett a Nyitott Napok újraindítására.⁸³ Mivel az erre irányuló kezdeményezést az intézeti vezetés fölkarolta (és a rendezvényt azóta is támogatja), a sorozat már 2016 februárjában újraindulhatott az alapító által megfogalmazott gondolatok szellemében. Itt említendő, hogy a rendezvény logóját intézetünk egyik diákja, Császár János tervezte.⁸⁴

Az első, ünnepélyes alkalom az alapítóra történő emlékezéssel kezdődött, ezt követte Gazda István (*Magyar Tudománytörténeti Intézet*) előadása *A könyvtáros és orvostudós Semmelweisről*. Márciustól a sorozat szervezője és házigazdája Bibor Máté, akinek első meghívottja, S. Sárdi Margit

(ELTE BTK Régi Magyar Irodalom Tanszék), *A zágoni parókia könyvtáráról* beszélt.⁸⁵ Áprilisban Boreczky Anna (MTA-OSZK Res Libraria Hungariae Kutatócsoport) következett „*Papirusz-stílus*” a középkori könyvfestészetben. *Egy családragény hagyományozódás-történeti konzekvenciái* című, nagy érdeklődéssel várt előadásával.⁸⁶ A tavaszi félév utolsó vendége Pálffy Géza (MTA BTK Történettudományi Intézet) volt,⁸⁷ aki *Egy kevésbé ismert közép-európai Habsburg-kódexsorozat magyarországi vonatkozásai. A Szent Korona legkorábbi ábrázolásai a 16. században* címmel számolt be igen élvezetesen kutatásairól.⁸⁸

Az őszi szemesztert Gábor Csilla kolozsvári professzor (BBTE) nyitotta meg *A Ponciánus história históriája: kódexek, fordítások, kiadások* című érdekes előadásával.⁸⁹ Októberben Madas Edit (MTA-OSZK Res Libraria Hungariae Kutatócsoport, PPKE) beszélt *A középkori magyar nyelvű irodalom fordítóiról. Fordítási technikák, áruklódó hibák*⁹⁰ alcímű előadásával az akadémikus-professzor a Nyitott Napok eddigi történetének legnagyobb létszámú közönségét vonzotta. Mivel a hallgatóság nem fért el szokásos helyszínünkön, a KITI 6-os termében, a rendezvényre a Központi Olvasóterem folyóirat-olvasójában került sor.⁹¹ Novemberi vendégünk, *Gulyás Borbála* (MTA BTK Művészettörténeti Intézet) *Egy 16. századi*

*kalligráfus, Bocskay György (†1575)*⁹² címmel áttekintette e művészeti ág kialakulását, bemutatta néhány kiemelkedő képviselőjét, majd ebben a kontextusban helyezte el a szakmai körökben máig jegyzett régi magyar alkotó pályáját és művészetét.⁹³ A félévzáró előadást Ács Pál (MTA BTK Irodalomtudományi Intézet) tartotta.⁹⁴ *Biblia, bibliai irodalom a 16. századi magyar nyomtatványokban* című, sok érdeklődőt vonzó előadása nemcsak értelmezte és elemezte a 16–17. századi magyar bibliafordításokat és -kiadásokat, hanem fölhívta a figyelmet a Reformáció 2017-ben esedékes ötszázados évfordulójára is.⁹⁵

A KITI erősödő történeti elkötelezettségét mutatja nemcsak a könyvtörténet specializáció 2015-ös beindítása, hanem például az újjászülető Nyitott Napok⁹⁶ egyelőre kifejezetten történeti jellege is. A téma tehát minden eddigi esetben információ-, írás-, könyv- könyvtár-, vagy nyomdászattörténeti volt, az előadók között találunk történészt, muzeológust, irodalom-, művészet- és tudománytörténészt egyaránt. Ez többek közt azt is lehetővé teszi, hogy külső nézőpontból tekinthessünk a saját szakmánkra. A könyves témákkal (is) foglalkozó „külsős” előadók könyvtárosokétól olykor eltérő látásmódja és a szaktudományok határainak átlépése mindnyájunk számára gondolatébresztő és tanulságos lehet.

4. ábra Madas Edit előadása a Nyitott Napokon

A képek (ábrák) forrása: <http://konyvtartudomany.elte.hu/GALERIA/index.html>

Irodalom

¹ KISZL Péter: Könyvtártudomány elméletben és gyakorlatban – intézményi együttműködés az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. = TMT, 61. évf. 2014. 7–8. sz. p. 251–266.

² KISZL Péter: Transzparencia és könyvtárosképzés az ELTE BTK-n. = Könyvtári Levelező/Lap, 24. évf. 2012. 12. sz. p. 3–10.

³ Az aktuális tanegységlista elérhető az ELTE BTK honlapján: <http://www.btk.elte.hu/ba/szakiranyok>

- 4 FODOR János: Kollaboratív tartalomfejlesztési projektek az ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézetében. = TMT, 62. évf. 2015. 11–12. sz. p. 429–441.
- 5 Könyvtárlátogatások II. – Az Egyetemi Könyvtár kincsei
<http://elte-lis.blogspot.hu/2015/11/konyvtarlatogatások-ii-az-egyetemi.html>
- 6 Ritkaságbemutató – ismét az Egyetemi Könyvtárban
<http://elte-lis.blogspot.hu/2016/04/ritkasagbemutato-ismet-az-egyetemi.html>
- 7 Látogatás az Egyetemi Könyvtár könyvkötő és restaurátor műhelyében
<http://elte-lis.blogspot.hu/2016/12/latogatas-az-egyetemi-konyvtar.html>
- 8 Pázmány nap és könyvbemutató az Egyetemi Könyvtárban
<http://elte-lis.blogspot.hu/2015/05/pazmany-nap-es-konyvbemutato-az.html>
- 9 Múzeumok Éjszakájára ajánljuk
<http://elte-lis.blogspot.hu/2015/06/muzeumok-ejszakajara-ajanljuk.html>
- 10 A Kulturális Örökség Napja az Egyetemi Könyvtárban
<http://elte-lis.blogspot.hu/2015/09/a-kulturalis-orokseg-napja-az-egyetemi.html>
- 11 Iniciálé kiállítás
<http://elte-lis.blogspot.hu/2016/06/iniciale-kiallitas.html>
- 12 Látvány és tradíció (előadásszöveg)
http://lis.elte.hu/KONYVTAR/pdf/2016-06-07-Wehli_Tunde-Latvany_es_tradicio.pdf
- 13 Látvány és tradíció (diasor)
http://lis.elte.hu/KONYVTAR/pdf/2016-06-07_Iniciale_kiallitas_Wehli-Tunde-Latvany_es_tradicio.pdf
- 14 Könyv örökbefogadás az Egyetemi Könyvtárban
<http://elte-lis.blogspot.hu/2015/03/konyv-orokbefogadas-az-egyetemi.html>
- 15 Pázmány napi könyv-örökbefogadások
<http://elte-lis.blogspot.hu/2016/05/pazmany-napi-konyv-orokbefogadasok.html>
- 16 A Könyv örökbefogadási program visszhangja
<http://elte-lis.blogspot.hu/2015/03/a-konyv-orokbefogadasi-program.html>
- 17 Kiszl Péter és Szalaváry Miklós az M1 műsorában
<http://elte-lis.blogspot.hu/2016/09/kiszl-peter-es-szalavary-miklos-az-m1.html>
- 18 Szakmai együttműködési megállapodás az OSZK-val
<http://elte-lis.blogspot.hu/2013/03/szakmai-egyuttmukodesi-megallapodas-az.html>
- 19 Együttműködési megállapodás az OSZK-val
<http://elte-lis.blogspot.hu/2016/06/egyuttmukodesi-megallapodas-az-oszk-val.html>
- 20 Látogatás az OSZK-ban
<http://elte-lis.blogspot.hu/2016/05/latogatas-az-oszk-ban.html>
- 21 Kodikológiai bemutatóóra az OSZK-ban
<http://elte-lis.blogspot.hu/2016/11/kodikologia.html>
- 22 Együttműködési megállapodás a BCE Egyetemi Könyvtárával
<http://elte-lis.blogspot.hu/2016/02/egyuttmukodesi-megallapodas-bce.html>
- 23 Szakmai együttműködési megállapodás a BME OMIKK és az ELTE BTK KITI között
<http://elte-lis.blogspot.hu/2016/01/BME-OMIKK-ELTE-BTK-KITI-egyuttmukodes.html>
- 24 Együttműködési megállapodás a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárral
<http://elte-lis.blogspot.hu/2015/09/egyuttmukodesi-megallapodas-fovarosi.html>
- 25 Együttműködési megállapodás a KSH Könyvtárral
<http://elte-lis.blogspot.hu/2015/03/egyuttmukodesi-megallapodas-ksh.html>
- 26 Együttműködés az Országos Idegennyelvű Könyvtárral
<http://elte-lis.blogspot.hu/2014/03/egyuttmukodes-az-orzagos-idegennyelvu.html>
- 27 Könyvek holokausztja
<http://inaplo.hu/konyvekholokausztja/>
- 28 Meghívó – Könyvek holokausztja
<http://elte-lis.blogspot.hu/2016/06/meghivo-konyvek-holokausztja.html>
- 29 Történeti gyűjteményrészek hálózati bemutatása
http://elte-lis.blogspot.hu/2016/11/torteneti-gyujtemenyreszek-halozati_27.html
- 30 FODOR János: Történeti gyűjteményrészek hálózati bemutatása. = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 25. évf. 2016. 11. sz. p. 23–32.
- 31 Történeti gyűjteményrészek hálózati bemutatása (szerzői)
<http://fodorjanos.blogspot.hu/2016/11/torteneti-gyujtemenyreszek.html>
- 32 Együttműködő partnereinknél jártunk
<http://elte-lis.blogspot.hu/2016/10/egyuttmukodo-partnereinknel-jartunk.html>, továbbá Könyvtárlátogatások az őszi félévben
<http://elte-lis.blogspot.hu/2015/11/konyvtarlatogatások-az-oszi-felevben.html>, valamint Látogatás a BCE Entz Ferenc Könyvtár és Levéltárban

- <http://elte-lis.blogspot.hu/2013/05/latogatas-bce-enz-ferenc-konyvtar-es.html>
- 33 Látogatás a Richter Gedeon Nyrt. Műszaki Könyvtárban
<http://elte-lis.blogspot.hu/2013/03/latogatas-richter-gedeon-nyrt-muszaki.html>
és Könyvtárlátogatás az Andrassy Egyetemen
<http://elte-lis.blogspot.hu/2014/11/konyvtarlatogatas-az-andrassy-egyetem.html>,
valamint Látogatás a Magyar Nemzeti Múzeum Központi Könyvtárban
<http://elte-lis.blogspot.hu/2016/11/latogatas-magyar-nemzeti-muzeum.html>
- 34 Kép és képtelenség – látogatás a Capa Központban
<http://elte-lis.blogspot.hu/2015/02/kep-es-keptelenseg-latogatas-capa.html>
- 35 Látogatás a Piarista Központi Könyvtárban
<http://elte-lis.blogspot.hu/2013/10/latogatas-piarista-kozponti-konyvtarban.html>
- 36 Ismét a Piarista Központi Könyvtár vendégei voltunk
<http://elte-lis.blogspot.hu/2016/11/ismet-piarista-kozponti-konyvtar.html>
- 37 EKE szakmai nap a Piarista Gimnáziumban
<http://elte-lis.blogspot.hu/2016/03/eke-szakmai-nap-piarista-gimnaziumban.html>
- 38 NÉMETH Katalin: A vasvári Domonkos Rendtörténeti Gyűjtemény. = Könyvtári Figyelő, 57. évf. 2011. 4. sz. p. 774–778.
- 39 NÉMETH Katalin: Könyvtári feladatok a Domonkos Örökségvédelmi táborokban. = Könyvtári Figyelő, 58. évf. 2012. 2. sz.
- 40 NÉMETH Katalin: Könyvtári menedzsment a vasvári domonkos rendtörténeti gyűjteményben. Budapest: ELTE BTK, 2013.
<http://doktori.btk.elte.hu/lit/nemethkatalin/diss.pdf>
- 41 Szakmai nap Vasváron
<http://elte-lis.blogspot.hu/2016/10/szakmai-nap-vasvaron.html>
- 42 Intézetünk a domonkos konferencián
<http://elte-lis.blogspot.hu/2013/05/intezetunk-domonkos-konferencian.html>
- 43 Intézetünk munkája a Magyar Földrajzi Társaság Könyvtárban
<http://elte-lis.blogspot.hu/2016/03/intezetunk-munkaja-magyar-foldrajzi.html>
- 44 KISZL Péter – PATKÓSNÉ TÓTH Zsuzsanna: „Szép szellemi szolgálat ez”. Marót Miklós (1928–2006) = Könyvtári Figyelő, 26. (62.) évf. 2016. 2. sz. p. 231–244.
- 45 KISZL Péter – PATKÓSNÉ TÓTH Zsuzsanna: Borsa Gedeon, az ízig-vérig bibliográfus. = Könyvtári Figyelő, 26. (62.) évf. 2016. 3. sz. p. 362–376.
- 46 Fülöp Géza-emlékülés
<http://elte-lis.blogspot.hu/2013/12/fulop-geza-emlekules.html>
- 47 A Fülöp Géza TDK műhely
<http://elte-lis.blogspot.hu/2014/06/a-fulop-geza-tdk-muhely.html>
- 48 A Fülöp Géza Könyvtártudományi Tudományos Diákkör intézeti fordulója (2014)
<http://elte-lis.blogspot.hu/2014/12/a-fulop-geza-konyvtartudomanyi.html>
- 49 A Fülöp Géza Könyvtártudományi Tudományos Diákkör intézeti fordulója (2016. ápr.)
<http://elte-lis.blogspot.hu/2016/04/a-fulop-geza-konyvtartudomanyi.html>
és A Fülöp Géza Könyvtártudományi Tudományos Diákkör intézeti fordulója (2016. dec.)
<http://elte-lis.blogspot.hu/2016/12/a-fulop-geza-konyvtartudomanyi.html>
- 50 BARÁTNÉ HAJDU Ágnes: Társadalmi egyletek a két világháború között és a koalíciós időszakban Hódmezővásárhelyen. Hódmezővásárhely: Németh László Városi Könyvtár, 2015. 160 p.
- 51 Könyvbemutató Hódmezővásárhelyen
<http://elte-lis.blogspot.hu/2015/10/konyvbemutato-hodmezovasarhelyen.html>
- 52 Meghívó Barátné Hajdu Ágnes könyvbemutatójára
<http://elte-lis.blogspot.hu/2016/05/meghivo-baratne-hajdu-agnes.html>
- 53 Fodor András hálózati életműkiadás
<http://inaplo.hu/fodorandras/>
- 54 FODOR János: A Fodor András hálózati életműkiadásról. = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 22. évf. 2013. 5. sz. p. 31–38. és Fodor András hálózati életműkiadás – Bemutató
<http://elte-lis.blogspot.hu/2013/05/fodor-andras-halozati-életműkiadás.html>
- 55 FODOR András: Különös szép hajsza. Fodor András összegyűjtött versei I. 1944–1976. szerk. Fodor János. Budapest: Gondolat Kiadó, 2013. 551 p. és Könyvheti kiadvány digitalizálási munkánkból
<http://elte-lis.blogspot.hu/2013/06/konyvheti-kiadvany-digitalizalasi.html>
- 56 FODOR András: A párbeszéd oltalma. Fodor András összegyűjtött versei. II. kötet. szerk. Fodor János. Budapest: Gondolat Kiadó, 2013. p. 559–1049 és A párbeszéd oltalma – könyvbemutató
<http://elte-lis.blogspot.hu/2013/11/a-parbeszed-oltalma-konyvbemutato.html>
- 57 FODOR András: Kulcsolt vállak tengelye. Összegyűjtött esszék. Első kötet. szerk. Fodor János. Budapest: Gondolat Kiadó, 2014. 454 p. és Könyvbemutató: Kulcsolt vállak tengelye
http://elte-lis.blogspot.hu/2015/01/konyvbemutato-kulcsolt-vallak-tengelye_6.html

- 58 FODOR András: Megfejtett párhuzamok: Összegyűjtött esszék. Második kötet. szerk. Fodor János. Budapest: Gondolat Kiadó, 2015. 520 p. és Könyvbemutató: Megfejtett párhuzamok <http://elte-lis.blogspot.hu/2015/10/konyvbemutato-megfejtett-parhuzamok.html>, valamint Könyvbemutatónk tanulságai <http://elte-lis.blogspot.hu/2015/11/konyvbemutatonk-tanulsagai.html>
- 59 FODOR András: Utam a zenéhez. Összegyűjtött esszék III. kötet. szerk. Fodor János. Budapest: Gondolat Kiadó, 2016. 385 p. és Könyvheti kiadvány intézetünk digitalizálási műhelyének eredménye <http://elte-lis.blogspot.hu/2016/06/konyvheti-kiadvany-intezetunk.html>, valamint Könyvbemutató: Utam a zenéhez <http://elte-lis.blogspot.hu/2016/09/konyvbemutato-utam-zenehez.html>
- 60 Könyvtártörténet-írásunk az 1945 utáni korszakról – Meghívó <http://elte-lis.blogspot.hu/2015/03/konyvtartortenet-irasunk-az-1945-utani.html>
- 61 Könyvtártörténet-írásunk az 1945 utáni korszakról (beszámoló) http://elte-lis.blogspot.hu/2015/03/konyvtartortenet-irasunk-az-1945-utani_26.html
- 62 BELLA Katalin: Könyvtártörténet-írásunk az 1945 utáni korszakról. Konferencia az ELTE BTK-n = Könyvtári levelező/lap, 27. évf. 2015. 4. sz. p. 3–8.
- 63 Könyvtártörténet-írásunk a Rákosi-korszakról <http://elte-lis.blogspot.hu/2016/11/konyvtartortenet-irasunk-rakosi.html>
- 64 Könyvtár az ötvenes években – rendezvényünk videófelvétele <http://elte-lis.blogspot.hu/2016/12/konyvtar-az-otvenes-evekben.html>
- 65 Könyvtár az ötvenes években (honlap) <http://lis.elte.hu/konferencia/konyvtartortenetiras>
- 66 Valóságos könyvtár – könyvtári valóság II. <http://elte-lis.blogspot.hu/2015/11/valosagos-konyvtar-konyvtari-valosag-ii.html>
- 67 A könyvtártudomány ünnepe intézetünkben <http://elte-lis.blogspot.hu/2015/11/a-konyvtartudomany-unnepe-intezetunkben.html>
- 68 BELLA Katalin: „Kérem, ne legyen túl érzékeny.” Irodalompolitika és könyvkiadás Révai József minisztersége idején (kivonat) <http://lis.elte.hu/vkkv/VKKV2/Absztraktok.html#h.5ettatbu5iqo>
- 69 BIBOR Máté: A Száz vers első kiadásai (kivonat) <http://lis.elte.hu/vkkv/VKKV2/Absztraktok.html#h.lycwqxy8g2ty>
- 70 BELLA Katalin: „What kind of schoolchildren are they? – My artillerymen!”. Representation of Children Heroes in Historical Novel in Late 19th Century Hungary = Cult of Heroes in Central Europe (1880–1945) – Transnational and Interdisciplinary Aspects University of Paris-Sorbonne [2011]
- 71 BELLA Katalin: Between Patronage and Equality: Hungarian-Prussian Intellectual Contacts in the 18th Century = BASEES Annual Conference, Fitzwilliam College, Cambridge 2012. márc. 31.–ápr. 06.
- 72 NÉMETH Katalin: A Domonkos Rendtörténeti Gyűjtemény könyvtára = Domonkos jubileum 1216–2016. Értékelés és felkészülés, Vasvár, 2013. május 23–24.
- 73 Bibor Máté előadása Kolozsváron <http://elte-lis.blogspot.hu/2015/10/bibor-mate-eloadasa-kolozsvaron.html>
- 74 A konferencia programja: http://hunlit.lett.ubbcluj.ro/data/change_schimb_valtozas_program.pdf sajtóbeszámoló: <http://szabadsag.ro/-/arnyaltabb-reformaciokep-a-valtozas-horizontjan> és tévétudósítás: <https://www.youtube.com/watch?v=j-swwhLjyLI>
- 75 Bibor Máté előadása a kolozsvári REFO500 nemzetközi konferencián <http://elte-lis.blogspot.hu/2016/12/REFO500.html>
- 76 A KITI honlapjának a PhD-hírei http://elte-lis.blogspot.hu/search/label/doktori_k%C3%A9pz%C3%A9s
- 77 GYURCSÓ Júlia: Idősb Szinnyei József kéziratos hagyatéka. 2014. (témavezető [tv.]: Sebestyén György); KELECSÉNYI Ágnes: Stein Aurél (1862–1943) és a magyar tudomány. Kapcsolatok a Magyar Tudományos Akadémiával – Stein-gyűjtemények a Magyar Tudományos Akadémia könyvtárában. 2004. (tv.: Voit Krisztina); KOVÁCS Valéria: A régészeti és a régészeti szaksajtó kialakulása Magyarországon a 19. században. 2003. (tv.: Sebestyén György); LÁSZLÓ Gézáné: A történelmi Bereg, Szabolcs, Szatmár, Ugocsa és Ung vármegyék sajtótörténete 1845-től 1920-ig. 2013. (tv.: Bényei Miklós); LUPKOVICSNÉ MAJOR Edit: Nyomdászat Szabolcs vármegyében 1867–1950 között. 2012. (tv.: Barátné Hajdu Ágnes); NAGYNÉ MANDL Erika: A Napkelet és a Magyar Szemle színházi írásai. 2004. (tv.: Voit Krisztina); PALOTAI Mária: Pásztortűz (1921–1944), egy erdélyi irodalmi folyóirat története. 2003. (tv.: Voit Krisztina); PATKÓSNÉ HANESZ Andrea: Kovács Máté művelődés- és könyvtárpolitikai tevékenysége az Országos Könyvtárügyi Tanács és az Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanács tükrében. 2013. (tv.: Barátné Hajdu Ágnes); PERGER Péter: Fehér foltok a tótfalusi-betűk történeté-

- ben, 2010. (tv.: Ecsedy Judit); RÉTFALVI Gábor: A Szombathelyi Egyházmegyei Könyvtár ősnymtatvány és antik gyűjteménye. 2004. (tv.: P. Vásárhelyi Judit); SIPOS Anna Magdolna: Tanító és tanítónőképző intézetek könyvtárai a két világháború között Magyarországon. 2004. (tv.: Voit Krisztina); ZAGOREC-CSUKA Judit: A szlovéniai magyar könyvkiadás-, sajtó- és könyvtártörténet 1945-től 2004-ig. 2005. (tv.: Sebestyén György)
- 78 BELLA Katalin: A Szépirodalmi Könyvkiadó története (1950–1956). 2016. (tv.: Kiszli Péter)
- 79 Meghívó Bella Katalin kutatóhelyi vitájára <http://elte-lis.blogspot.hu/2016/10/meghivo-bella-katalin-kutatohelyi.html>
- 80 KERÉKES Pál: Szépirodalom és kiadója: a múlt feltárása folyik <http://konyvkonnektor.hu/?p=5159#more-5159>
- 81 MÁTÉ János: Nyitott Napok 2.0. = Könyvtári Levelező/lap, 28. évf. 2016. 3. sz. p. 7–13.
- 82 MÁTÉ János: A 2016 tavaszi Nyitott Napok. = Könyvtári Levelező/lap, 28. évf. 2016. 6. sz. p. 4–10.
- 83 Újrainduló Nyitott Napok <http://elte-lis.blogspot.hu/2016/02/ujraindulo-nyitott-napok.html>
- 84 Újrainduló Nyitott Napok – logó pályázat <http://elte-lis.blogspot.hu/2016/10/ujraindulo-nyitott-napok-logo-palyazat.html>
- 85 Nyitott Napok 2. <http://elte-lis.blogspot.hu/2016/03/nyitott-napok-2.html>
- 86 Nyitott Napok 3. <http://elte-lis.blogspot.hu/2016/03/nyitott-napok-3.html>
- 87 Nyitott Napok 4. <http://elte-lis.blogspot.hu/2016/05/nyitott-napok-4.html>
- 88 Beszámoló a Nyitott Napok 4. előadásáról <http://elte-lis.blogspot.hu/2016/05/beszamolo-nyitott-napok-4-eloadasarol.html>
- 89 Nyitott Napok 5. – Az őszi program

<http://elte-lis.blogspot.hu/2016/09/nyitott-napok-5-az-ozsi-program.html>

- 90 Nyitott Napok 6. <http://elte-lis.blogspot.hu/2016/10/nyitott-napok-6.html>
- 91 Vendégünk volt Madas Edit <http://elte-lis.blogspot.hu/2016/10/vendegunk-volt-madas-edit.html>
- 92 Nyitott Napok 7. <http://elte-lis.blogspot.hu/2016/10/nyitott-napok-7.html>
- 93 Nyitott Napok 7. – beszámoló <http://elte-lis.blogspot.hu/2016/11/nyitott-napok-7-beszamolo.html>
- 94 Nyitott Napok 8. <http://elte-lis.blogspot.hu/2016/11/nyitott-napok-8.html>
- 95 Nyitott Napok 8. – beszámoló <http://elte-lis.blogspot.hu/2016/12/nyitott-napok-8.html>
- 96 Nyitott Napok (honlap) <http://lis.elte.hu/nyitottnapok/>

Beérkezett: 2016. XII. 12-én.

Németh Katalin

az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Könyvtár- és Információtudományi Intézet adjunktusa.
E-mail: nemeth.katalin.@btk.elte.hu

[Bibor] Máté János

az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Könyvtár- és Információtudományi Intézet könyvtörténeti specializációjának felelőse, egyetemi tanársegéd.
E-mail: bibor.mate@btk.elte.hu